

LUNDS UNIVERSITET

Lunds universitet

Sociologiska institutionen

Fallet lilla hjärtat

Konstruktioner av offerskap, ansvar och hjälteroll i medier och domar

Författare: Ida Grundström

Kandidatuppsats: SOCK10, 15hp

Vårterminen 2022

Handledare: David Wästerfors

Abstrakt

Författare: Ida Grundström

Titel: Fallet lilla hjärtat - Konstruktioner av offerskap, ansvar och hjälteroll i medier och domar

Kandidatuppsats: SOCK10, 15p

Handledare: David Wästerfors

Sociologiska institutionen, vårterminen 2022

Mediers inflytande över vår världsbild utgör upprinnelsen till denna uppsats, vars syfte har varit att studera hur offerskap, ansvar och hjälteroll konstruerades i det så kallade 'Fallet Lilla hjärtat' som var aktuellt 2020. Utöver medierepresentationer i Aftonbladet, Dagens Nyheter och Expressen har även tingsrätts- och hovrättsdomen fungerat som underlag, samt en bok skriven av fostermamman. Empirin har tolkats med hjälp av narrativ analys, Christies teori om det ideala offret, Losekes teori om emotionella koder samt Scott och Lymans teori om *accounts*. Därutöver har även tidigare forskning kring vilka brott som når medier, barnmisshandel i medier samt mediers konstruktion av kvinnor som gärningspersoner fungerat som underlag till analysen. Uppsatsen visar att offret har beskrivits utifrån en del av de kategorier Christie (1986) nämner och kan därför sägas konstruerats som ett idealt offer. Hjälten, som blir en symbol för den förändring samhället vill se, visade sig vara Esmeraldas fostermamma som beskrevs som aktiv i arbetet för förbättring samt en bra mamma. Vad gäller ansvar har flera personer och institutioner tillskrivits detta. Institutionernas ansvar har resulterat i ett lagförslag och de biologiska föräldrarna, som också beskrivits som ansvariga för det inträffade, har konstruerats på olika sätt i empirin. Pappan beskrivs i termer som kan härledas till Christies (1986) resonemang kring den ideala förövaren och hans psykiska hälsa och missbruk nämns. Mamman har istället beskrivits som psykiskt sjuk och utifrån hennes föräldraroll. Föräldrarna har både gett och givits *accounts* för sina handlingar. Offerskapet, ansvaret och hjälterollen har därtill konstruerats på ett sätt som kan sägas väcka specifika känslor hos läsarna.

Nyckelord: idealt offer, ansvar, hjälteroll, socialkonstruktivism, medier, domar

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Problemformulering	1
1.2 Bakgrund till “Fallet Lilla hjärtat”	1
1.3 Syfte och frågeställningar	2
2. Tidigare forskning	2
2.1 Medierapportering av brott	3
2.2 Genus och brottsnyheter	4
2.3 Barnmisshandel i nyhetsmedier	5
3. Teori	7
3.1 Det ideala offret	7
3.2 Emotionella koder	8
3.3 Accounts	9
4. Metod	10
4.1 Insamling av empiri	10
4.2 Urval och avgränsning	11
4.3 Validitet och reliabilitet	12
4.4 Analysen av domarna	12
4.5 Analysen av tidningsartiklar och boken	13
4.6 Etiska överväganden	13
4.7 Reflexivitet	14
4.8 Metodologiska begränsningar	14
5. Analys	15
5.1 Offer	16
5.2 Ansvar	19
5.3 Hjälterollen	24
6. Slutsatser och reflektioner	30
7. Källor	32
7.1 Källor	32
7.2 Juridiskt material	33
7.3 Medier	34

1. Inledning

Följande avsnitt kommer att ge inblick i den problemformulering som ligger till grund för undersökningen. Syfte, frågeställningar och en bakgrund om det fall som analyseras kommer också att redovisas.

1.1 Problemformulering

Allmänhetens förståelse av kriminalitet och rådande samhällsproblem hämtas till stor del från massmedier (Baranauskas & Drakulich, 2018). Detta innebär att medier är del i att konstruera samhällsproblem och de föreställningar som råder kring kriminalitet. Dessutom menar Davies (2011) att medier även konstruerar bilden av offer och ansvar som råder i samhället. Även rättsväsendet kan anses vara en del i denna konstruktion då domstolshandlingar ger en bild av vilka som anses vara offer och vilka som anses bära ansvar för det inträffade (Nafstad, 2019). Vidare menar Loseke (2009) att medier även konstruerar bilden av en hjälte som ska lösa de problem som konstrueras.

Mot denna bakgrund är det av kriminologiskt intresse att analysera vilka dessa konstruktioner är samt hur de åstadkoms. Detta för att få en bild av vilka konstruktioner som tycks skapas och reproduceras och genom denna bild bidra till en förståelse för samhällets syn på kriminalitet i stort. Genom en fallstudie rörande vad som i medier kallats "Fallet Lilla hjärtat" kommer denna studie att undersöka just dessa konstruktioner. Analysen kommer att utgå från mediebeskrivningar av händelsen, fostermammans bok samt tingsrätts- och hovrättsdomen. Uppsatsens teorier och den tidigare forskningen rör alla hur konstruktioner av offer, ansvar och hjälteroll skapas och sannolikt påverkar vår syn på dessa.

1.2 Bakgrund till "Fallet Lilla hjärtat"

Följande bakgrund utgår främst från tingsrättsdomen beskrivning av händelseförloppet. Utöver tingsrättsdomen har även en artikel använts för att skapa en klarhet i det lagförslag som följde händelsen. Även domen i Göta hovrätt nämns¹.

Esmeralda, som även kallats "Lilla hjärtat", blir vid födseln omhändertagen enligt LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga) på grund av psykisk ohälsa och

---

¹ Göta hovrätt dom 2021-06-21 i mål nr B 2705-20

missbruk hos de biologiska föräldrarna. Hon placeras i ett familjehem hos Melinda Jacobs. De biologiska föräldrarna får efter ungefär tre år tillbaka vårdnaden efter ett beslut i Kammarrätten. Drygt ett år senare hittas Esmeralda död i de biologiska föräldrarnas lägenhet och föräldrarna grips, misstänkta för vållande till annans död och brott mot griftefriden. Esmeraldas pappa dog senare i häktet och avskrevs därför från utredningen (Norrköpings tingsrätt dom 2020-08-06 i mål nr B 353-20). Hovrätten dömer Esmeraldas mamma till åtta års fängelse för bland annat dråp (Göta hovrätt dom 2021-06-21 i mål nr B 2705-20).

Händelsen gav upphov till ett lagförslag, kallat Lex Lilla Hjärtat. Detta lagförslag innehåller fem lagändringar som syftar till att skydda barn från att något liknande det Esmeralda utsattes för ska ske. Bland annat finns förslag om att de biologiska föräldrarna ska kunna drogtestas samt att anledningarna till att barnet omhändertogs ska ha förändrats varaktigt för att de biologiska föräldrarna ska kunna få tillbaka vårdnaden (Sköld, 2022). Fallet Lilla Hjärtat kan därmed sägas ha haft inverkan på samhället.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna undersökning är att kartlägga de konstruktioner som skapats vad gäller offerskap, ansvar och hjälteroll i Fallet Lilla Hjärtat. Detta kommer att göras med hjälp av narrativ analys av artiklar, tingsrätts- och hovrättsdomen samt en bok skriven av Esmeraldas fostermamma efter händelsen.

Frågeställningarna blir därmed:

- Hur har medier konstruerat offerskap, ansvar och hjälterollen?
- Hur har tingsrätten och Högsta domstolen konstruerat offerskap och ansvar?
- Hur har fostermamman i sin bok konstruerat offerskap, ansvar och hjälterollen?

2. Tidigare forskning

I följande kapitel redovisas tidigare forskning kring mediernas rapportering av brottsnyheter samt hur kön och barn fungerar i sådan rapportering. På grund av det analyserade fallets karaktär har särskild uppmärksamhet riktats mot rapportering av barnmisshandel samt hur kvinnliga förövare framställs.

2.1 Medierapportering av brott

I Jewkes et al. (2015) komparativa analys av flertalet brottsnyheter i Storbritannien, Norge och Italien framgår det att för att ett brott ska nå nyhetsmedier måste brottet vara färgat av så kallade nyhetsvärden som gör att det anses intressant för läsarna att ta del av det. Nedan följer en lista av de nyhetsvärden som kan tänkas vara relevanta för denna undersökning (Jewkes et al., 2015, s. 51-68):

1. Simplifiering – för att ett brott ska beskrivas i medier krävs det att händelsen går att förenkla för att läsarna ska kunna ta det till sig och dra gemensamma slutsatser. Det måste alltså gå att fort skapa mening kring händelsen. Denna förenkling innebär också att medier skapar binärer, såsom mellan den goda och den onda eller den avvikande och den “normala”.
2. Individualism – genom att personifiera händelsen och fokusera på de inblandade individerna förenklar medier händelsen samt gör den intressant för läsaren. Detta innebär att individens motivation beskrivs som grund till händelsen och de sociala omständigheter som kan ha påverkat ignoreras.
3. Risk – samhället har i allt högre grad blivit besatt av risker, även risken att själv bli utsatt för brott. Mediers ökade betoning och beskrivning av offer i nyhetsrapporteringar är en del i denna utveckling. Genom att framhäva offret skapas rädsla och oro hos läsaren.
4. Våld – en våldsam händelse ger medier möjlighet att dramatisera och den blir därmed intressant att skriva om. Dessutom ger det medier en möjlighet att skapa tydliga binärer mellan avvikare och “normala”.
5. Barn – att ett barn är inblandat i en händelse ger inte bara nyhetsvärde utan även möjlighet för medier att skapa en så kallad moralisk kampanj. Detta på grund av att ett brott mot ett barn anses vara en mycket allvarlig avvikelse. Offerskapet, och därmed avvikelsen, är alltså särskilt tydligt i dessa fall. Det bör dock tilläggas att en del brott som begås mot barn sällan når medier. Fall där barnet utsatts av en familjemedlem kan väljas bort av medier eftersom de vill bevara bilden av den ideala familjen.

Jewkes (2015) poängterar vidare att de brott som når medier sällan är en spegling av hur kriminaliteten i samhället egentligen ser ut. Journalister vill skapa en reaktion hos läsarna,

vilket gör att brott som går att förenkla, dramatisera och framställa risker kring i högre grad rapporteras av medier än de brott som inte gör det. Detta trots att andra brott är överrepresenterade i brottsstatistiken (Jewkes, 2015).

Utöver Jewkes (2015) lista på vad som gör en händelse intressant för medier att rapportera kring menar Reiner (2007) att även strukturella faktorer påverkar. Journalister har vissa resurser som de måste förhålla sig till, såsom tid och pengar, vilket leder till att en mer grundläggande analys av händelsen som beskrivs inte kan göras då tidsåtgången blir för stor. Att nyhetsrapporteringar kring brott i de flesta fall saknar flera perspektiv på vad som kan ha lett till händelsen beror alltså både på journalisternas resurser samt att de vill behålla läsarnas intresse och skapa en reaktion hos dessa.

Journalisters vilja att skapa en reaktion är därmed en stor anledning till att brott som begås blir ett offentligt problem. Sättet på vilket brottet kontextualiseras formar det offentliga medvetandet angående vad som ska ses som ett problem, vad problemet innebär samt hur det ska lösas. Detta görs genom att brottet, som från början är ett individuellt problem för de inblandade, ges bredare mening för läsarna och genom att poängtera allvaret i problemet samt dess lösningar (Sacco, 1995). Dessa lösningar beskrivs ofta som straff och polisarbete. Medier är därmed en del i att reproducera normer kring ordning (Reiner, 2007).

Känsloreaktionerna och kontextualiseringen av brottet som skapas av rapporteringen gör i sin tur att ett krav på förändring ställs, till exempel lagändringar (Reiner, 2007). I dessa fall är mediernas brottsrapporteringar starten på ett socialt förändringsarbete.

2.2 Genus och brottsnyheter

Allmänhetens kunskap kring kriminalitet kommer främst från sekundära källor, såsom nyhetsmedier (Davies, 2011). Därmed blir deras brottsrapportering viktig att analysera utifrån flertalet perspektiv, däribland genusperspektivet.

Medierapporteringen av brott är ofta dramatisk och fokuserad på individer och deras inblandning. På grund av detta blir den bild av kriminalitet som når allmänheten snedvriden i förhållande till hur den i verkligheten ser ut (Davies, 2011). Detta tydliggörs av att medier

skapar en karikatyr av förövare i brottsrapporteringar där de presenteras som så kallade *folk devils* (Cohen, 2002), alltså avvikande och annorlunda från de som följer rådande normer. Offret för brottet beskrivs å sin sida som idealt i linje med Christies (1986) teori om det ideala offret. Genom att stämpla särskilda typer av personer i medier skapas en binär skillnad mellan offer och förövare. Därmed är nyhetsmedier en del i att reproducera stereotyper kring brott och viktimisering (Davies, 2011).

En av dessa stereotyper handlar om att det endast är män som begår brott och att kvinnor är deras offer. Denna stereotyp blir den som når allmänheten och färgar deras syn på kriminalitet. Följden av detta kan bli att män har svårt att få offerstatus i samhället. Dessutom leder det till att brottsrapporteringar kring kvinnor som begår brott skrivs utifrån könsidentiteten på förövaren för att poängtera det intressanta och spektakulära. Rubriken på rapporteringen är då ofta könad och har fokus på att förövaren är en kvinna (Davies, 2011, 52).

Utöver att köna rubrikerna i fall där en kvinna begått ett brott menar Davies (2011, s. 48) att kvinnan ifråga beskrivs som att hon inte går att förstå. Det framkommer ofta att kvinnan är psykiskt sjuk. I fall där kvinnan mördat sitt barn ligger artiklarnas fokus mer på socialtjänsten och deras inblandning än om vad som hänt och att skulden ligger på kvinnan som begått brottet. När en kvinna begått ett brott når det alltså nyheterna på grund av att detta är extra avvikande (Davies, 2011, s. 55).

2.3 Barnmisshandel i nyhetsmedier

Medierapportering om barnmisshandel är enligt Davies (2011, s. 54) även den förenklad. De personer som representeras som förövare i artiklarna är pappan eller styvpappan till barnet och en mamma beskrivs sällan som delaktig i brottet. Skulle det vara mamman som är skyldig så skrivs detta om i medier för att det är extra avvikande. Vidare rapporteras endast de mest sensationella fallen i medier och förövaren är i regel en familjemedlem. Dessutom poängteras att barn måste skyddas från detta brott och barnets oskyldighet görs tydlig i artikeln (Davies, 2011)

I dessa rapporteringar läggs också resurser på att väcka känslor hos läsaren. Detta görs genom att lägga stor vikt vid offret och att skapa sympati för detta hos läsarna. I dessa artiklar beskrivs hur samhället och socialtjänsten bör öka sina insatser för att undvika att brottet upprepas och att fler barn far illa. Socialtjänsten beskrivs då som att vara för mycket på föräldrarnas sida. Ansvar blir i dessa fall diffust (Davies, 2011). På grund av mediernas beskrivning av myndigheters felaktiga ageranden kan medier spela en stor roll i legala och sociala förändringar (Johnson, 2003).

Utöver att lägga stor vikt vid offret för att väcka känslor hos läsarna väljer medier också att beskriva ovanliga och bisarra skador som har framkommit på grund av misshandeln. Dessutom beskrivs det i artiklarna detaljer kring vad som hänt samt hur offer och gärningspersoner har agerat (Wilczynski & Sinclair, 1999). Anledningen till detta är att få personer har en neutral inställning till familjen och samhällets ideal är att föräldrarna ska ta hand om barnet och se till dess bästa. Därmed är det lätt för medier att skapa känslor i fall där barn har farit illa på grund av en familjemedlem, särskilt en förälder (Johnson, 2003).

Vidare är det även vanligt att medier skriver mycket om gärningspersonen. Gärningspersonen blir då en syndabock som påminner läsarna om vad vi inte borde vara (Wilczynski & Sinclair, 1999) och denne är ansvarig oavsett omständigheterna kring händelsen. Om en stressfaktor eller omständighet skulle nämnas är denne ändå förövarens ansvar. Vidare blir offrets skador viktiga även i porträttering av förövaren. För att en förälder ska kunna anses vara skyldig ges detaljerade beskrivningar av offrets skador som uppenbart uppkommit av misshandel (Johnson, 2003).

Easteal et al. (2015) menar vidare att om förövaren var mamma till barnet läggs stort fokus på att beskriva henne och vad som lett till brottet. Bland annat tillskrivs kvinnan ofta beskrivningar som att hon är emotionellt instabil, elak eller en dålig mamma. På grund av att det finns en utbredd idé om att en mamma måste vara omsorgsfull och ta hand om sitt barn så kan det enligt medier endast vara sjuka och icke-feminina mammor som mördar sitt egna barn. Medier skapar alltså en dikotomi mellan den bra och den dåliga mamman. I vissa fall nämns även drogmissbruk som orsak till mammans agerande. Dessutom beskrivs hon ofta som onaturlig då hon anses vara icke-feminin och begår ett brott, hon bryter alltså mot två

normer på samma gång och anses därmed dubbelt avvikande. Dessa beskrivningar skapar alltså en osympatisk ton gentemot mamman (Easteal et al., 2015).

3. Teori

Följande avsnitt redogör för de teorier som jag använt för att analysera empirin. Dessa teorier är alla socialkonstruktionistiska vilket innebär att utgångspunkten i teorierna är att det som ses som sanning i samhället är en konstruktion som uppstått i samspel med andra. Vissa av konstruktionerna dominerar, det vill säga är mer förankrade i samhället än andra (Johansson, 2005). På grund av att syftet med undersökningen är att identifiera de kategorier och begrepp som dominerar kring offer, ansvar och hjälterollen är det socialkonstruktionistiska synsättet relevant.

3.1 Det ideala offret

För att förstå den bild som målas upp om offre har Christies (1986) teori om det ideala offret använts. Det ideala offret är enligt Christie (1986) den person eller kategori av personer som av samhället får komplett och legitim status som offer. Offerskapet är konstruerat av andra personer och deras kulturella uppfattningar. För att en person ska anses vara ett offer krävs att personen som blivit utsatt för brott innehar särskilda egenskaper och har betett sig på ett särskilt sätt i situationen som brottet begåtts i. Dessa egenskaper och beteende består av följande, menar Christie:

1. Offret är svagt, till exempel sjukt, gammalt eller mycket ungt.
2. Offret gör något som kan anses vara respektfullt.
3. Hon befinner sig på en plats som inte går att klandra henne för.
4. Förövaren är stor och ond.
5. Förövaren är för offret okänd och har ingen relation till henne.
6. Hon kan hävda sitt offerskap utan att anses vara för stark.

Christie (1986) menar att en person som drabbas av brott och istället är starkt, inte ägnar sig åt något respektabelt, kunde ha skyddat sig själv genom att inte befinna sig på platsen, är lika stor som förövaren samt har en personlig relation till förövaren sannolikt inte kommer att ges legitim offerstatus.

Vidare beskriver Christie (1986) relationen mellan det ideala offret och den ideala förövaren som att de är beroende av varandra, eftersom ett idealt offer skapar och skapas av en ideal förövare. Följden av detta blir att trots att de flesta brott som begås görs av förövare som är kända av offret så kommer inte sådana offer anses vara legitima. På samma sätt kommer inte heller förövaren att anses vara en ideal förövare. Detta på grund av att den ideala förövaren står i kontrast mot det ideala offret vad gäller moral och kan därmed inte vara någon som offret känner (Christie, 1986). Den ideala förövaren innehar alltså inte de egenskaper som står listade ovan och betar sig tvärt emot vad det ideala offret gör.

3.2 Emotionella koder

Losekes (2009) teori om emotionella koder har i denna undersökning använts för att belysa hur de konstruktioner kring offerskap, ansvar och hjälterollen som är framträdande i empirin kan tänkas påverka läsarna samt varför dessa konstruktioner skapas. Teorin har därmed skapat en djupare bild av de konstruktioner som skapats.

Loseke (2009) skriver att vi använder så kallade emotionella koder för att låta övertygande i vår kommunikation. Dessa koder består av socialt cirkulerande idéer om vilka känslor som bör kännas när, var och mot vem. Idéerna beskriver också hur känslorna bör uttryckas. På grund av att känslor skapar kognitiv uppmärksamhet relativt fort skapas ett engagemang hos de som läser och kan därmed göra att de övertygas om det som författaren anser är viktigt. Detta sätt att kommunicera är vanligt i nyhetsmedier (Loseke, 2009, s. 497-499).

Emotionella koder i medier skapas genom bilder av offret, förövaren samt hjälterollen i det brott som skett. Genom att dramatisera skadan som skett samt poängtera offrets oskuldsfullhet skapar medier en bild av att offret är värt sympati. Denna sympati kan förstärkas av att beskriva offret som svagt, i likhet med teorin om det ideala offret (Christie, 1986), samt beskriva behovet av stöd som uppkommit i och med händelsen (Loseke, 2009, s. 503-505). Problemet för journalister är att olika personer uppfattar saker olika. Vad som är stor skada för en person behöver inte vara det för någon annan. Detta innebär att om journalisten vill övertyga läsarna om något så måste artikeln skrivas på ett sätt som skapar

emotioner hos så många läsare som möjligt trots deras olika syn på saker (Loseke, 2009, s. 504).

Vidare skriver Loseke (2009, s. 506-509) att förövaren beskrivs för att skapa känslor av hat och rädsla. Beskrivningen av utvecklas simultant med offret och beskrivs som en binär motpol till detta. Genom att tillskriva förövaren ansvar för att ha gett upphov till skadan som skett samt förtydliga att denna skada skapats utan god avsikt väcks känslor av rädsla och ett hot hos läsaren. För att sedan göra det tydligt att hotet och rädslan kan erövrats skapas en så kallad hjälte som representerar framgång. Personen som anses vara hjälten i medier representerar vad allmänheten beundrar och lyckas väl i att nå upp till allmänhetens förväntningar (Loseke, 2009, s. 511).

3.3 Accounts

För att nyansera förståelsen av hur ansvar konstrueras i media har teorin om *accounts* (Scott & Lyman, 1968) använts. Scott och Lymans (1968) resonemang om ursäkter och rättfärdiganden kan ge en bild av hur en del situationer och beteenden kan neutraliseras och på så vis minska eller helt utesluta ansvaret hos en viss person. Dessa begrepp har då använts för att skapa en förståelse för hur empirin har resonerat kring och konstruerat ansvaret för händelsen.

Scott och Lyman (1968) menar att människor använder så kallade *accounts* för att förklara ett olämpligt beteende och minska gapet mellan förväntningar och agerande. *Accounts* kan beskrivas som ursäkter eller rättfärdiganden och används för att neutralisera agerandet eller konsekvenserna av detta. Personen som använder *accounts* behöver inte nödvändigtvis vara en som varit delaktig i händelsen utan kan vara en bisittare. Genom att använda dessa *accounts*, som är standardiserade och förväntade, minskar också risken för konflikter (Scott & Lyman, 1968).

Ett *account* kan alltså vara antingen ett rättfärdigande eller en ursäkt. Vid användandet av ursäkter erkänner personen att det som hände var oönskat men förnekar fullständigt ansvar. Detta kan göras genom att till exempel nämna psykisk sjukdom i relation till händelsen. Om personen som kan anses vara ansvarig för händelsen lider av psykisk sjukdom kan denne inte

klandras eftersom det som hänt då ligger utanför personens kontroll. Detsamma gäller när en person istället menar att händelsen var en olycka som orsakats av den miljö de befunnit sig i. Inte heller då kan någon klandras eftersom orsaken till händelsen inte kan anses vara en persons fel (Scott & Lyman, 1968).

Vidare menar Scott och Lyman (1968) att så kallat *scapegoating* också kan användas som ursäkt. I dessa fall läggs ansvaret på andras attityd till, eller gensvar på händelsen. Användandet av en sådan ursäkt kan leda till att andra anses vara ansvariga istället för den personen ursäkten gäller.

Vid användandet av rättfärdigande accepterar personen ansvaret för händelsen, till skillnad från vid användandet av ursäkter, men förnekar att den varit helt felaktig. Detta görs genom att poängtera det positiva i händelsen och därmed neutralisera den. Ett sätt att använda rättfärdigande på är att beskriva en så kallad sorglig historia (Scott & Lyman, 1968). Denna historia kan då leda till att den nuvarande situationen och personens agerande rättfärdigas på så sätt. En sorglig historia kan enligt Scott och Lyman (1968) till exempel innebära att en psykiskt sjuk person rättfärdigar sin sjukdom genom att berätta om hur hårt den arbetade tidigare och att detta arbete då innebar en för stor belastning.

För att en *account* ska fungera och gapet mellan förväntningar och agerande ska minska måste uttalandet accepteras. Om detta inte sker anses förklaringen illegitim eller orimlig. En illegitim *account* innebär att det som skett anses vara så pass allvarligt av de som mottar ursäkten eller rättfärdigandet inte kan förklara det. En orimlig *account* innebär istället att grunden för agerandet inte kan normaliseras i förhållande till allmän vetskap om vad en person bör och inte bör göra (Scott & Lyman, 1968).

4. Metod

Följande avsnitt kommer att beskriva den metod som användes för att analysera empirin. Vidare kommer även urval, avgränsningar, etiska överväganden samt begränsningar i valen att presenteras.

4.1 Insamling av empiri

För att kunna svara på de frågeställningar som presenterats i denna uppsats har tingsrätts- och hovrättsdomen för fallet analyserats. Dessa har hämtats från databasen JUNO som innehåller flertalet domar².

Utöver domarna har även tidningsartiklar varit en del av empirin. Dessa artiklar har inhämtats från Retriever Mediearkivet där sökordet "lilla hjärtat" användes. Artiklarna som lästs har varit relevanta för studiens syfte och frågeställningar i och med att fallet och involverade personer beskrivs i dessa. Vidare valde jag att analysera artiklar som publicerats både innan och efter de båda rättegångarna i Expressen, Dagens Nyheter samt Aftonbladet.

Även boken *Hon hette Esmeralda: berättelsen om Lilla hjärtat* (Jacobs & Tunberger, 2021) har använts som en del av empirin och analyserats utifrån syftet och frågeställningarna. Boken är skriven av offrets fostermamma efter händelsen och utgår ifrån hennes förståelse och upplevelse. Valet att analysera denna grundar sig i att boken är en del av medier kring fallet som flertalet människor har tillgång till. Den kan därmed utgöra en källa till allmänhetens förståelse av händelsen och ingår i konstruktionen av offer och ansvar.

4. 2 Urval och avgränsning

Det empiriska underlaget för denna undersökning består av tingsrätten och hovrättens bedömningar av fallet, en bok som är skriven av Esmeraldas fostermamma efter händelsen samt 44 artiklar som publicerats i Aftonbladet, Dagens Nyheter och Expressen. Valet av källor för nyhetsartiklarna grundar sig i att dessa tre är de största tidningarna i Sverige vilket innebär att deras artiklar når flest människor. Med tanke på problemformuleringen för denna uppsats passar dessa särskilt väl att analysera.

De artiklar som lästes och analyserades valdes med så kallat målstyrt urval vilket innebär att artiklarna skulle passa syftet och frågeställningarna för denna studie (Bryman, 2018).

Artiklarna valdes alltså för att kunna svara på frågeställningarna. Vidare valdes artiklarna även med tanke på den tid studien fick ta. För att hinna bekantas med och göra en fullgod analys av materialet kunde detta inte vara alltför stort.

---

² JUNO. *HovR B 2705-20 Mord m.m.*

https://juno.nj.se/b/documents/3581114?dq=rebecka%20linnae%20gustafsson&tab=proposition_for

Utöver detta har artiklarna, för att ge en så bred bild som möjligt, valts utifrån när rättegångarna hölls. Artiklarna är alltså publicerade både innan och efter tingsrättsdomen och hovrättsdomen. Detta för att i så stor mån som möjligt kunna ge en generell bild av de konstruktioner som görs av offer, ansvar och hjälterollen. På detta sätt kan potentiella skillnader i beskrivningar av personer utläsas utifrån utfallet i rättegångarna.

4.3 Validitet och reliabilitet

Den interna validiteten har anpassats till denna studie och innebär att observationerna och begreppsanvändningen stämmer överens med de slutsatser som dras (Bryman, 2018). För att säkerställa detta har mycket tid lagts vid att läsa materialet som analyseras. Vidare kan även den externa reliabiliteten, alltså i vilken utsträckning undersökningen kan upprepas (Bryman, 2018), i princip säkerställas eftersom den empiri som använts kan granskas och tolkas av andra vid senare tillfälle. Det betyder dock inte att vi kan vara säkra på att tolkning och analys skulle bli exakt detsamma som i den här uppsatsen, men materialet finns tillgängligt och kan granskas på nytt.

4.4 Analysen av domarna

För att analysera tingsrätts- och hovrättsdomen användes narrativ metod vilket innebär att domarna tolkades som berättelser (Nafstad, 2019). Metoden valdes med tanke på studiens syfte; att få en förståelse kring hur offerskap och ansvar skapas i en domstol. Denna förståelse är viktig i och med att ett rättsnarrativ ligger till grund för rättspraxis och därmed hur liknande fall kan komma att tolkas senare (Nafstad, 2019). De berättelser som framkommer om offer och gärningsperson i domarna är därför högst relevant. Detta innebär dock inte att domens utfall i sig är viktig. Istället läggs fokus på hur saker sägs och hur narrativen kring offerskap och ansvar konstrueras (Nafstad, 2019). Med detta i åtanke har domarna endast analyserats utifrån den bedömning som gjorts. Vittnesmål och andra yrkanden har inte analyserats då personliga berättelser ligger utanför syftet med analysen av domstolshandlingarna.

Utöver en enskild analys av domarnas konstruktion av offer och ansvar kommer en jämförelse mellan dessa samt resterande empiri att göras. Detta för att få en större inblick i huruvida dessa skiljer sig åt eller om de har ett liknande narrativ.

4.5 Analysen av tidningsartiklar och boken

Med tanke på att syftet med denna studie är att få en förståelse för hur offerskap, ansvar och hjälterollen konstrueras i domar och medier kommer artiklarna och boken, precis som domarna, att analyseras med hjälp av narrativ metod. Denna metod används för att studera meningsskapande i berättelser och analysera vilka roller och kategorier som framgår i dessa (Eriksson & Wiedersheim-Paul, 2014).

Vid användandet av narrativ analys söks därmed inte den objektiva sanningen utan de tolkningar och beskrivningar som framgår av en händelse (Eriksson & Wiedersheim-Paul, 2014). Detta på grund av att den kunskap som produceras inte kan ses som objektiv. Istället är denna kunskap en version av sanningen (Johansson, 2005). Tolkningarna och beskrivningarna som studeras skapar sedan en förståelse för vilka konstruktioner och betydelser som är närvarande i en viss situation, vilket i sin tur kan leda till en insikt om vilka kategorier som dominerar (Johansson, 2005).

4.6 Etiska överväganden

Vid utförandet och sammanställningen av studien har hänsyn tagits till de forskningsetiska principer som Eldén (2020) redogör för i sin bok *Forskningsetik - vägval i samhällsvetenskapliga studier*. En av dessa principer beskriver hur uppgifter kring särskilda personer som är delaktiga i studien ska hanteras. Uppgifterna som insamlas ska göras på ett sätt så att andra inte kan identifiera deltagarna i studien, särskilt vid studier där personuppgifter om brottslighet framkommer (Eldén, 2020). På grund av detta kommer inga detaljer kring skador och händelseförlopp att framkomma i denna uppsats trots att dessa uppgifter tydliggörs i tingsrätts- och hovrättsdomen och därmed tagits del av. Utöver detta har mamman, pappan och fosterpappan till offret anonymiserats. Deras namn kommer inte att framkomma utan benämningarna 'mamman', 'pappan' och 'fosterpappan' kommer istället att användas. Inte heller specifika arbetare inom socialtjänsten kommer att namnges. Offret i fallet som analyserats har flertalet gånger namngivits i medier och kommer att framgå i de

källhänvisningar som används i uppsatsen. Detsamma gäller fostermamman som också haft en betydande roll. Därmed kommer dessa att namnges i uppsatsen.

Kravet att de uppgifter kring särskilda personer som samlats in inte ska kunna tas del av av andra har också tagits hänsyn till i största möjliga mål. Empirin har samlats i ett program på en dator som endast jag har tillgång till vilket innebär att de personuppgifter som framkommer inte går att nås av utomstående. Denna empiri har dock behövts diskuteras med handledaren till uppsatsen som därmed också har kännedom om specifika personuppgifter.

Vidare bör nämnas att det material som samlas in i kvalitativa studier ofta är svårare att anonymisera än vid kvantitativa studier på grund av att detaljerade beskrivningar av särskilda situationer ofta framkommer (Eldén, 2020). Så är fallet i denna undersökningen på grund av att den endast analyserar hur ett fall beskrivits i olika medier samt att personerna som är involverade i fallet namnges i en del rubriker i den empirin som använts. Risken för att utomstående skulle kunna identifiera och hitta personuppgifter kring de personer som varit delaktiga i fallet är därmed större än om studien analyserat fler fall.

Utöver att fästa avseende vid den etiska principen kring hur personuppgifter bör hanteras har även en reflektion kring insamlingen av empirin gjorts. Artiklar, boken och domstolshandlingarna som analyserats är alla offentliga handlingar vilket innebär att människan som skrivit texten inte i sig behöver beaktas. Å andra sidan kan materialet ses som en form av interaktion med andra (Eldén, 2020) vilket då innebär att författaren till texten bör tas hänsyn till och etiska principer appliceras. Att undvika namngivning av författaren till de olika texterna hade kunnat lösa detta dilemma men det innebär att transparensen och reliabiliteten i undersökningen försvinner eftersom det då inte går att uppge källan till det som beskrivs. Med detta i åtanke kommer namn på författarna till de olika texterna som analyserats att framgå.

4.7 Reflexivitet

Eldén (2020) nämner forskarens roll i den studie som görs och menar att även forskaren är involverad vid insamlingen av empirin och påverkas av denna. Dessutom är forskaren ofta en del av samhället som undersöks och har då en viss föreställning som kan komma att påverka

vilka frågor som ställs och utifrån vad materialet analyseras (Eldén, 2020). På grund av detta bör forskaren reflektera kring vem som får komma till tals i undersökningen samt hur forskaren positionerar sig i förhållande till forskningsområdet (Eldén, 2020).

En sådan reflektion har gjorts av mig efter att jag läst en del av det material som analyserats. Detta material skapade starka känslor hos mig vilket gjorde att det var svårt att analysera materialet utan att lägga någon värdering i det och därmed kanske påverka hur jag framställer vissa personer i uppsatsen. För att undvika detta valde jag att lägga ifrån mig empirin och fokusera på att hitta forskning och teorier som kunde tänkas vara lämpliga för analysen. På det viset kunde jag ta en paus från empirin, reflektera över det jag läst och därmed skapa en distans som i sin tur ledde till att det var lättare att analysera empirin igen utan att lägga alltför mycket värdering i det som framgick.

4.8 Metodologiska begränsningar

Utöver de etiska problemen kring empirin som beskrivits ovan kan denna studie sägas ha fler begränsningar. Den första begränsningen har att göra med undersökningens externa validitet som beskriver huruvida slutsatserna går att generalisera till andra situationer (Bryman, 2018). På grund av att denna undersökning endast belyser hur offer, ansvar och hjälterollen konstrueras i ett fall, kan tyckas att resultaten inte är överförbara på andra situationer. Å andra sidan kan denna studie anses analytisk generaliserbar (Denscombe, 2018), alltså vara en del i utvecklandet och bekräftandet av teorier kring konstruktioner av offerskap, ansvar och hjälterollen.

Den andra av de begränsningar som bör belysas är att boken *Hon hette Esmeralda* (Jacobs & Tunberger, 2021) är den enda av sitt slag som analyseras. För att kunna skapa en generell bild hade flera sådana skildringar behövts undersökas. Denna analys är trots detta intressant på grund av att flertalet personer har tillgång till boken samt att författarens upplevelser och åsikter framkommer i flertalet artiklar som också är en del av empirin. Därmed kan den jämföras med dessa och ge en bredare bild av de konstruktioner som framkommer.

5. Analys

Analysen som följer tar fasta vid den teori och tidigare forskning som presenterats. Den är uppdelad i tre avsnitt där det första ger en förståelse för hur offret har konstruerats, det andra hur ansvar resoneras kring och det tredje hur hjälterollen framställs.

5.1 Offer

Analysen av hur offret konstruerades i empirin visade att flertalet kategorier för konstruktionen var framstående. Den främsta av dessa bestod av att påängtera hur ungt offret var, vilket syns i följande citat från två artiklar:

“Flickan placerades i ett familjehem när hon var sju veckor gammal” (Sköld, 2020).

“Det var den 30 januari som den tre år gamla flickan hittades död i sin bostad” (Canoilas, 2020).

I det första citatet ges en bild av offret som väldigt ungt med ordvalet “flicka”. Trots att offrets namn flertalet gånger har nämnts i både artiklar och domarna har journalisten valt denna benämning. Detsamma gäller för det andra citatet där offrets död också nämns. Dessutom nämner det första citatet även omständigheter kring offrets uppväxt. Offrets individualisering i form av att hon är en flicka och vilka uppväxtförhållanden hon haft kan kopplas till vad Jewkes (2015) benämner som nyhetsvärden. Jewkes (2015) menar att en individualisering av offret samt att offret är ett barn båda är nyhetsvärden.

Offrets unga ålder görs tydligt även i boken *Hon hette Esmeralda: berättelsen om Lilla hjärtat* (Jacobs & Tunberger, 2021):

“Man dör inte bara så där när man är knappt fyra år” (Jacobs & Tunberger, 2021, s. 33).

Att så stor vikt läggs vid offrets ålder kan också kopplas till Christies (1986) teori om det ideala offret. Christie (1986) menar att för att en brottsutsatt person ska anses vara ett offer i andras ögon så krävs bland annat att den utsatta kan anses vara svagt. Svagheten kan bestå i

bland annat sjukdom, ålderdom eller just ung ålder. Esmeralda kan därmed anses målas upp som ett idealt offer i ovanstående citat. Följande citat visar också på detta:

“Hon är så späd, så liten, hennes armar är de minsta jag sett” (Jacobs & Tunberger, 2021, s. 49).

I citatet nämns inte Esmeraldas ålder uttryckligen men orden “späd” och “liten” kan anses belysa en liknande svaghet som den unga åldern. Vidare kan detta, enligt Losekes (2009) teori om emotionella koder, anses stärka den sympati för offret som medier många gånger vill skapa eftersom offret här blir beskrivet som svagt i enlighet med Christies (1986) teori.

Beskrivningen av offret som svagt är inte lika framträdande i de domar som skrivits men det förekommer. Följande citat visar på detta:

“Detta innebär emellertid också att [mamman] sätta sina egna intressen före sin allvarligt skadade treåriga dotters akuta behov av sjukvård” (Göta hovrätt dom 2021-06-21 i mål nr B 2705-20, s. 27).

Åklagaren har gjort gällande att [mamman] som vårdnadshavare för Esmeralda haft en garantställning med skyldighet att skydda och ha omsorg om henne och att [mamman] i vart fall genom underlåtenhet att ingripa för att skydda henne från utövat våld och förgiftning/tillstånd av vanmakt och genom underlåtenhet att omgående tillkalla sjukvårdspersonal eller ta henne till sjukhus berövat Esmeralda livet (Norrköpings tingsrätt dom 2020- 08- 06 i mål nr B 353-20, s. 34).

Citaten visar inte bara på Esmeraldas unga ålder genom direkt uttalande om det som i första citatet eller genom att hänvisa till att hon hade en vårdnadshavare som i andra citatet, utan visar även på hur offret inte hade något ansvar i det inträffade. Detta genom att uttrycka att Esmeralda inte själv kunde tillkalla hjälp utan att ansvaret låg på mamman att göra detta. Följande citat ger en liknande bild:

“Men så tvingades hon ryckas upp från allt som var henne kärt och tryggt”

(Jacobs & Tunberger, 2021, 82).

Att offret har en passiv roll i dessa citat ger en bild av att detta inte har något ansvar för det inträffade. Offret har inte gjort något som det kan klandras för. Dessutom befinner Esmeralda sig på en plats som hon, enligt citatet ovan, blivit tvingad till att befinna sig på vilket är ännu en egenskap som krävs hos en person för att det ska ses som ett idealt offer (Christie, 1986). Christie (1986) menar nämligen att den plats som offret befann sig på avgör huruvida offret kan ses som idealt. Det får inte gå att klandra personen för att ha befunnit sig på platsen. Esmeralda kan därmed ännu en gång anses beskrivas som ett idealt offer. Att hon inte heller kan klandras kan anses göra det lättare att skapa en känsla av sympati för offret hos läsarna. Hon målas nämligen upp som ett oskuldsfullt offer, vilket Loseke (2009) menar är ett sätt att skapa sympati på.

Utöver att skapa en bild av Esmeralda som ett idealt offer hos läsarna genom att måla upp henne som en ung person som inte kan beskyllas för den plats hon befann sig på görs detta även genom att ställa henne i kontrast till de personer som anses bära ansvar för det inträffade. Detta syns i domarnas formulering ovan såväl som i följande citat:

Under vintern 2018 och våren 2019 träffar flickan sina biologiska föräldrar allt oftare. Umgänget med den biologiska mamman utökas från 90 minuter var tredje vecka till flera timmar med båda föräldrarna. Det blir dagar. Till slut nätter. Flickan tappar vikt. ‘Hon, som varit torr i flera månader, måste börja med blöja igen’, berättar Melinda (Sköld, 2020)

“Ett barn som föds med abstinens på grund av moderns missbruk och omhändertags redan på BB, som Lilla hjärtat, borde överhuvudtaget inte hamna i familjehemssystemet. Det barnet borde adopteras och få en ny, trygg familj för livet” (Jerneck & Marteus, 2020).

Citatet visar att gärningspersonerna, hennes föräldrar, är större än henne vilket är ännu en egenskap hos ett offer som krävs för att detta ska ses som idealt (Christie, 1986). Esmeralda beskrivs därmed som ett idealt offer genom hennes ålder, platsen hon befann sig på samt

gärningspersonerna utseende i förhållande till henne. Att föräldrarna nämns som gärningspersoner passar däremot inte in på beskrivningen av ett idealt offer. För att benämnas som idealt offer bör nämligen gärningspersonen vara okänd för offret (Christie, 1986). Att medier trots detta belyser fallet och målar upp Esmeralda som ett offer kan ha att göra med att gärningspersonen var Esmeraldas mamma. I fall där en mamma begår ett brott mot sitt barn är gärningspersonen och det som inträffat mer avvikande än om det skulle vara en annan person som begått brottet, vilket skapar nyhetsvärde (Davies, 2011). Att Esmeralda kände förövarna har dock inte lagts någon särskild tyngd vid i beskrivningarna av henne varken i artiklarna, boken eller domarna och därmed kan sägas att empirin försökt framställa henne som ett idealt offer trots att hon inte innehar alla de egenskaper som Christie (1986) menar att ett idealt offer bör. Vidare kan resoneras kring huruvida de punkter som listas i Christies (1986) teori bör ges samma värdering. Måhända blir ett barn ett idealt offer oavsett vilka omständigheter brottet skedde under och vilka gärningspersonerna var.

Sammanfattningsvis kan sägas att Esmeraldas ideala offerskap har poängterats genom beskrivningar av hennes unga ålder, att hon befann sig på en plats hon inte kunde beskyllas för samt att gärningspersonen varit större och starkare än hon. Vidare har även sympati kring offret väckts genom beskrivningar av henne som oskuldsfull. Dessutom har individualisering kring de inblandade använts för att skapa ett intresse för läsaren.

5.2 Ansvar

Analysen av vem som anses ansvarig för händelsen visar att både individer och institutioner har fått den rollen. Ansvarsrollen har dock konstruerats på olika sätt beroende på vilken person som givits rollen. De ansvariga har dessutom lämnat och av andra blivit lämnade *accounts* för sitt agerande. Följande citat visar på hur samhället ges ansvar:

“Tyvärr visade det sig att samhällets skyddsnät var för ihåligt” (Sjöshult, 2020).

“‘Det är ett kapitalt misslyckande från samhällets sida’, säger generaldirektören” (TT Nyhetsbyrå 2020).

“Hur kunde samhället tillåta detta att ske?” (Jacobs & Tunberger, 2021, s. 67).

Att ansvaret läggs på "samhället" kan tyckas diffust men spelar roll efter att skribenten har väckt känslor hos läsaren, vilket visades göras vid analysen av konstruktionen av offerskap. Dessa känslor kan nämligen leda till att förändringar sker. Davies (2011) menar nämligen att detta diffusa ansvar och mer handfasta önskningar om den förändring som bör ske kan leda till praktisk förändring i samhällen. Citatet nedan visar på en sådan önskning:

"Ett Lex Esmeralda. Det är familjehemsföräldrarna Lasse Lundberg och Melinda Jacobs önskan efter att en treårig flicka hittades död i en lägenhet i Norrköping den 30 januari" (Granlund, 2020).

I detta fall kan alltså kritiken mot samhället samt en uttryckt önskan om en lagförändring i medier anses ha lett till ett lagförslag som kalla Lex lilla hjärtat (Sköld, 2022). För att ytterligare visa på att samhället måste förändras har kritiken riktats mot en individ inom rättsväsendet, Esmeraldas målsägarbiträde:

Jag berättar om Esmeraldas målsägarbiträde och hur lite han kunde om barn: är det rimligt att vem som helst, som aldrig har jobbat med barn eller inte har någon som helst utbildning om barn, ska få lov att företräda barn? (Jacobs & Tunberger, 2021, s. 142)

Några saker sticker ut, säger hon. Det offentliga biträdets insats är en av dem. 'Han anger i domen att han anser att föräldrarnas förhållanden förändrats så att det inte längre föreligger en påtaglig risk för hennes hälsa och utveckling att återförenas med dem. Men man undrar vad han vet om det? Det ligger inte i hans uppdrag att uttala sig om', säger Pernilla Leviner (Sköld, 2020).

I citaten ovan tydliggörs att rättssystemets sätt att hantera liknande fall bör förändras. Dessutom görs denna förändring klar med tanke på att problemet förtydligas, målsägarbiträdet bör ha större kunskap kring barn.

Samhällets ansvar ges ingen vikt i domarna, där är det istället föräldrarnas ansvar som poängteras. Föräldrarnas ansvar är även synligt i de artiklar och den bok som jag analyserat och resonemangen kring deras ansvar, jämfört med samhällets, är mer omfattande i all empiri. Hur deras ansvar konstrueras ser dock olika ut. Pappans ansvarskonstruktion liknar vad Christie (1986) kallar för den ideala gärningspersonen, vilket visas i följande citat:

“/.../ ‘han misstänker att pappan använder droger och att han har kopplingar till ett kriminellt nätverk!’” (Jacobs & Tunberg, 2021, s. 241)

“/.../ [pappan] uppträtt uppträtt aggressivt och olämpligt /.../” (Norrköpings tingsrätt dom 2020- 08- 06 i mål nr B 353-20, s. 24).

Den ideala gärningspersonen är motsatsen till vad Christie (1986) menar är ett idealt offer. Förövaren är, i kontrast till offret, stor och ond och beter sig på ett sätt som anses lämpligt. Citaten ovan visar på hur pappan framställs som sådan. Vidare kan denna binära motsats till beskrivningen av offret vara del i att skapa känslor hos läsarna. Dessa känslor ökar genom beskrivningar av förövaren som visar att denne orsakat de skador offret fått (Loseke, 2009). Denna typ av konstruktion visas i nedanstående citat:

Det har alltså inte framkommit någon annan förklaring till Esmeraldas övriga skador än att det högst sannolikt är [pappan] som burit hand på henne genom brysk behandling med grepp och slag mot kroppen. Med denna bedömning framstår det också som högst sannolikt att det är [pappan] som gett Esmeralda narkotika förhållandevis nära tidpunkten för dödsfallet (Norrköpings tingsrätt dom 2020- 08- 06 i mål nr B 353-20, s. 34).

“Kvinnan åtalas för att tillsammans och i samförstånd med flickans pappa ha mördat treåringen, som i medierapporteringen kommit att kallas för ‘Lilla hjärtat’” (TT Nyhetsbyrå, 2020).

Tingsrättsdomen konstaterar att det troligen är pappan som orsakat skadorna på Esmeralda och artikeln menar på att pappan var delaktig i mordet. Dessa formuleringar, som uttryckligen

lägger ansvaret på pappan, skapar sannolikt en känsla av rädsla och hot hos läsaren som sedan behöver hanteras (Loseke, 2009). Här spelar empirin ännu en roll i uppbyggandet av ett problem och att en lösning behövs (Davies, 2011).

Utöver beskrivningarna av pappan som stämmer överens med Christies (1986) teori om den ideala förövaren målas också en bild upp av honom som psykiskt sjuk och missbrukare:

“Pappan: impulsiv, ångestattacker, kognitiv nedsättning. Beroende av bensodiazepiner” (Sköld, 2020).

Citatet visar hur pappan beskrivs som avvikande från normen. Han har ett beroende, en nedsättning i sin kognition och är psykiskt sjuk. Förklaringen till denna beskrivning kan hittas i vad Davies (2011) skriver om hur förövarna porträtteras i medier. Deras beteenden och egenskaper som avviker läggs tyngd vid i texterna för att skapa en binär motsats till offret (Davies, 2011), vilket kan sägas visas ovan.

Innan pappans död ger han själv en *account* för sitt agerande i form av att händelsen var en olycka:

“I förundersökningen framgår att föräldrarna sagt att dottern dog i en halkolycka i badkaret” (TT Nyhetsbyrån, 2021).

Citatet visar att även mamman till Esmeralda ger denna *account*. Accounts, bestående av en ursäkt i detta fall, ges för att inte kunna klandras för det inträffade (Scott & Lyman, 1968). Både mamman och pappan har alltså i detta fall försökt undvika ges ansvar för Esmeraldas död men inte lyckats med tanke på empirins många beskrivningar av dem, som ger dem ansvar för dådet. Dock kan deras ansvar till viss del tänkas förklaras med hjälp av *accounts* för en del annat agerande i samband med händelsen. Bland annat nämns deras missbruk och hur det kan komma sig att detta fortsatte trots påstådd avhållsamhet:

“En rimlig förklaring till ett allt tyngre missbruk kan vara den trovärdiga beskrivning som [mamman] lämnat om hur de upplevde situationen med socialförvaltningen och

familjehemsmamman. En annan bidragande förklaring kan vara [pappan] försämrat mående efter den villkorliga frigivningen” (Norrköpings tingsrätt dom 2020- 08- 06 i mål nr B 353-20, s. 26).

Ovan citat visar på ännu en *account* i form av en ursäkt. Men denna gången gäller det båda föräldrarnas narkotikamissbruk. Genom att nämna psykisk ohälsa som orsak till beteendet ursäktas detta (Scott & Lyman, 1968). Här beskrivs också mammans delaktighet i oönskat beteende. Konstruktionen av hennes ansvar är dock mer komplex än pappans. Hon beskrivs aldrig som det Christie (1986) menar är en ideal förövare. Istället nämns hennes psykiska sjukdom vid flera tillfällen:

“Den biologiska mamman lider av psykisk ohälsa och har uteblivit från besök hos psykiatri” (Sköld, 2020).

“Det har funnits misstankar om en allvarlig psykisk störning och det förstärktes av att kvinnan under tiden som häktad har varit placerad på en psykiatrisk klinik” (Sjöshult, 2020).

Betoningen på mammans psykiska hälsa kan förklaras utifrån vad Davies (2011) skriver om kvinnor som begår brott. Enligt Davies (2011) är de så svåra att förstå att psykisk sjukdom ofta tillskrivs dem. Dessutom bör nämnas att psykisk sjukdom kan användas som *account* för att ursäkta beteendet. En psykiskt sjuk människa kan nämligen inte klandras för händelsen (Scott & Lyman, 1968). Mamman kan därmed inte sägas ges lika stort ansvar som pappan i den empiri som analyserats. Mamman ger även en egen *account* till sitt agerande:

“Vi vågade inte ringa. Händer det ett barn någonting är det alltid föräldrarnas fel, säger mamman som åtalas för mord på sin dotter” (Stigfur, 2020).

Denna *account*, i form av ett rättfärdigande, kan tolkas som en så kallad sorglig historia där myndigheterna, som mamman länge varit i kontakt med, gjort henne rädd för att kontakta dem igen. Citatet visar också att mamman själv pratar om föräldraskap, något som läggs stor vikt vid i diskussionen kring mamman:

Åklagaren har gjort gällande att [mamman] som vårdnadshavare för Esmeralda haft en garantställning med skyldighet att skydda och ha omsorg om henne och att [mamman] i vart fall genom underlåtenhet att ingripa för att skydda henne från utövat våld och förgiftning/tillstånd av vanmakt och genom underlåtenhet att omgående tillkalla sjukvårdspersonal eller ta henne till sjukhus berövat Esmeralda livet ((Norrköpings tingsrätt dom 2020- 08- 06 i mål nr B 353-20, s. 34).

Belysningen av mammans föräldraskap i empirin kan förklaras med att det läggs stor vikt i fall där en mamma begått ett brott mot sitt barn att beskriva mamman. Denna beskrivning utgår ofta från föräldraskapet och hon målas upp som en otillräcklig mamma gentemot vad idealet säger (Easteal et al., 2015).

Sammanfattningsvis kan alltså sägas att flera personer och institutioner tillskrivs ansvar för det inträffade men att störst fokus lagts hos föräldrarna. Pappan i fallet har målats upp som en nästintill ideal förövare med tillägget att hans psykiska sjukdom och missbruk också ges plats i empirin. Mamman har beskrivits som psykiskt sjuk och en otillräcklig förälder. De biologiska föräldrarnas ansvar målas därmed upp på olika sätt. Därtill har båda parterna gett och tilldelats *accounts* i förhållande till sitt beteende. Det ansvar som lagts på samhället och rättssystemet har i sin tur lett till ett lagförslag och därmed utgjort en samhällelig förändring.

5.3 Hjälterollen

Vid analysen av den empiri som samlats in framgick tydligt att flertalet artiklar belyser Esmeraldas fostermamma, Melinda Jacobs, och hennes syn på det som hänt samt vilken förändring som bör ske i samhället. Detta perspektiv hittades inte i domarna och därmed kommer följande analys endast utgå från boken och artiklarna.

Fostermammans uttalanden, som framkommer i artiklarna, rör både hennes eget arbete med lagförslaget samt hennes relation med Esmeralda. Vidare finns även beskrivningar av hennes arbete gjorda av journalisterna själva samt utdrag från andra källor som valts att publicera i artiklarna. Sättet på vilket fostermamman framställs i medier kan analyseras med hjälp av

teorin om emotionella koder (Loseke, 2009) samt den tidigare forskning som beskrivits kring vilka artiklar som publiceras och varför de är skrivna på ett visst sätt.

Journalisternas val att publicera artiklar där fostermamman får en framträdande roll kan kopplas till det Jewkes (2015) skriver om att artiklar många gånger publiceras för att skapa en reaktion hos läsarna, vilket görs genom att bland annat poängtera allvaret i händelsen samt vilka lösningar som bör genomföras (Sacco, 1995). Nedan citat visar på hur fostermamman blir en symbol för den förändring som anses nödvändig

‘Lilla hjärtats’ familjehemsmamma Melinda Jacobs har varit nära involverad i arbetet med lagförslagen. Hon hoppas nu att lex Lilla hjärtat ska bidra till att öka tryggheten och stabiliteten för placerade barn, och att barnens trygghet ska gå före föräldrarnas rätt till sina barn. (TT Nyhetsbyrån, 2022).

Citatet ger en tydlig bild av vilken typ av lösning som krävs för att minska risken för att fler barn ska bli utsatta för det Esmeralda blev, vilket Sacco (1995) menar är typiskt i nyhetsartiklar. Dessutom målar det en särskild bild av Melinda Jacobs som någon som kämpar för en förändring till det bättre. Denna bild är återkommande i flera artiklar och kan kopplas till teorin om emotionella koder och den hjälte som i denna teori representerar framgång i förhållande till gärningspersonen samt allmänhetens vilja (Loseke, 2009). Ovanstående citat visar hur Melinda Jacobs har haft en betydande roll i det lagförslag som lagts fram och därmed skapas en bild av henne som stridande mot det som tidigare kan ha ansetts fel och skapandet av ett samhälle som är mer överensstämmande med allmänhetens bild av hur det bör vara. Detta framkommer även i följande två citat:

“Jag kan inte längre rädda min flicka, men jag vill göra allt jag kan för att andra barn inte ska behöva gå igenom det hon tvingades genomlida sina sista månader i livet, säger familjehemsmamman Melinda Jacobs” (Sköld, 2020).

“Melinda Jacobs har överlevt vreden och sorgen genom att vara Esmeraldas röst för andra utsatta barn /.../” (Börjesson, 2021).

Melinda Jacobs engagemang i att förändra lagen är alltså tydlig i flertalet artiklar vilket stärker den tidigare forskningen om vad som publiceras och varför samt teorin om emotionella koder. Dessutom kan det sista citat ytterligare stärka teorin om de emotionella koderna med tanke på formuleringen kring känslor. Citatet berättar tydligt vilka känslor som väckts hos Melinda Jacobs efter händelsen. Dessa känslor får anses vara de som är accepterade att känna i en sådan situation och att de nämns i artikeln kan vara en del i att engagera läsaren. Tydliggörandet kring vilka känslor Melinda Jacobs har kring fallet syns även i nedanstående citat där sorg är explicit beskrivet:

“Mitt i sorgen hoppas de att Esmeraldas död ska föra något gott med sig” (Granlund, 2020).

Vidare kan teorin om emotionella koder tyckas stärkas genom hur relationen mellan Melinda Jacobs och Esmeralda beskrivs i de olika artiklarna. Följande citat är ett exempel på detta:

“Melinda Jacobs byter hennes blöja, ger henne mjölkersättning ur en nappflaska. På ett ögonblick känns flickan som hennes dotter och hon lovar tyst att skydda henne från allt och hela världen. Ingen ska någonsin få göra henne illa” (Sköld, 2020).

Melinda beskrivs i citatet som en omhändertagande mamma. Någon som aldrig skulle göra sitt barn illa. Detta står i skarp kontrast till hur Esmeraldas biologiska föräldrar framställs i de artiklar som skrivits. Melinda Jacobs konstrueras som den goda föräldern enligt allmänhetens ideal, vilket Johnson (2003) menar är en förälder som ser till barnets bästa. Melinda Jacobs beskrivs här ännu en gång som hjälten, den som gjorde vad den skulle i förhållande till Esmeralda. Detta blir även tydligt i följande två citat:

“Av alla samhällsaktörer som agerat kring den övergivna flickan som föddes i april 2016 finns det bara en som inte svek: familjehemmet.” (Sköld, 2020).

Efter tragedin vill nu Lilla hjärtats familjehemsmamma ta emot fler barn. ‘Mitt kall som familjehem har blivit starkare sedan Esmeralda försvann ifrån oss. Jag har bestämt mig för att vara familjehem på heltid. Det känns otroligt viktigt för

mig att göra skillnad om man har möjlighet', säger Jacobs i programmet. (Berg, 2020).

Vidare kan Melinda Jacobs roll som hjälten tyckas förstärkas genom hur artiklarna behandlar det lagförslag som framkommit. Melinda Jacobs har som visats en framträdande roll i artiklarna vad gäller arbetet kring lagförslaget men även andra personers åsikter uttrycks i en av artiklarna. Bland annat har Moderaternas partiledare varit en del av en artikel, vilket framkommer av följande citat:

Lagstiftningen som finns i dag duger inte. Ska det här fullständigt förfärliga dödsfallet leda till någonting gott i framtiden så måste vi se det som en otroligt stark signal om att vi måste ändra lagstiftningen, säger moderatledaren Ulf Kristersson efter att ha träffat familjehemsmamman Melinda Jacobs i hemmet i Vadstena (Sköld, 2020).

Detta citat visar tydligt hur Melinda Jacobs utmålas till hjälte. Hennes arbete med lagförslaget har fått gehör av en partiledare vilket innebär att fostermammans arbete går i linje med vad allmänheten vill, vilket är ett av kraven för att bli porträtteras som hjälte i medier (Loseke, 2009). Dessutom kan denna position nu stärkas med tanke på att en person med stor makt i landet uttrycker samma vilja som Melinda Jacobs. Därmed blir det extra tydligt vilken lösningen på problemet är samt vem som är hjälten i detta fall. Melinda Jacobs hjälteroll tydliggörs även i följande citat:

Det var att utsätta flickan för ett enormt trauma, säger Anders Broberg, professor i klinisk psykologi vid Göteborgs universitet, som har skrivit flera böcker om anknytning.

– Ett barn knyter an till den som tar hand om barnet. Det är med andra ord i familjehemmet den här flickan har sina föräldrar. Särskilt sett till att hon togs om hand redan som spädbarn, säger han (Sköld, 2020).

Journalisten har i ovan citat vänt sig till en person som anses vara kunnig inom anknytning. Denna expert uttrycker i sin tur åsikter kring Esmeraldas uppväxt som överensstämmer med Melinda Jacobs, vilket syns i följande citat:

“Hur kan det vara ett barns bästa att ryckas upp från all sin trygghet och sin familj? undrade familjehemsmamman Melinda Jacobs i reportaget” (Sköld, 2020).

Att en person som anses inneha stor kunskap citeras och uttrycker sig på liknande sätt som Melinda Jacobs kan möjligen förstärka hennes roll som hjälte. Detta med tanke på att Anders Broberg också uttrycker att Esmeralda borde ha fått stanna hos fosterfamiljen vilket visar att Melinda Jacobs också definieras som en ideal förälder. Därmed blir Melinda Jacobs ännu en gång porträtterad som ett föräldraideal.

Även Barnavårdscentralens journalanteckningar från när Esmeralda bodde i fosterfamiljen citeras i en artikel:

“I polisutredningen finns gripande noteringar efter flickans BVC-besök med fostermamman Melinda:

‘Tösen mår fint. Ler och verkar knyta an fint!’.

‘Harmonisk flicka som verkar väldigt välmående!’

‘Så glad och nöjd liten tös! God tillväxt!’” (Sjöshult, 2020).

Citatet visar hur även utomstående beskriver relationen mellan Melinda Jacobs och Esmeralda. Att Esmeralda mådde bra när hon bodde hos sin fosterfamilj belyser att Melinda Jacobs var en bra förälder enligt allmänhetens ideal och i samband med hennes arbete för att en ny lag skulle införas konstrueras ännu en bild av henne som hjälte.

Av citaten ovan har tydliggjorts att Melinda Jacobs, Esmeraldas fostermamma, har fått rollen som hjälte i medier. Denna konstruktion är inte synlig i de domar som också analyserats. I dessa domar finns endast konstruktioner vad gäller offer och ansvar. Tilläggas bör också att Esmeraldas fosterpappa inte blivit given någon roll i händelsen, trots att han uttalat sig kring fallet och känslorna som uppkom efter Esmeraldas död. Om fosterpappan nämns, är det alltid tillsammans med Melinda Jacobs. Detta visas i följande citat:

“Familjehemsföräldrarna kräver en Lex Esmeralda Flickan blev bortlämnad redan på BB - men hos familjehemsföräldrarna Melinda och Lasse fick hon leva sina första år i trygghet” (Granolund, 2020).

“Mitt i sorgen hoppas de att Esmeraldas död ska föra något gott med sig. De önskar en Lex Esmeralda och att en lagändring ska styrka barnens rätt som nu får stå tillbaka för biologiska föräldrars rätt till återförening” (Granolund, 2020).

“Både ministern och oppositionsledaren säger att de är starkt berörda av familjehemsföräldrarna Melinda Jacobs och [fosterpappans] berättelse om flickan de tog emot när hon bara var några veckor gammal” (Sköld, 2020).

Att hitta orsakerna till detta är inte syftet med studien men kan anses vara intressant att resonera kring eftersom denna problemformulering kan öppna upp för mer forskning kring ämnet och därmed bidra till större kunskap. En möjlig förklaring är att en mamma som begår ett brott anses inkapabel som förälder och beskrivs i medier som att hon inte kan ta hand om sitt barn. På grund av detta skapas en dikotomi mellan den bra och den dåliga mamman (Easteal et al., 2015). Genom att poängtera att Melinda Jacobs var en bra mamma kan dikotomin anses stärkas i de artiklar som analyserats. Å andra sidan kan det också ha att göra med att fosterpappan inte har haft en lika aktiv roll i arbetet med att ta fram det lagförslag som följde händelsen och därmed inte kan sägas arbeta för det allmänheten vill. En annan tänkbar förklaring kan vara att det kanske endast kan finnas en hjälteroll i den konstruktion medier skapar. Om så är fallet krävs en uppdatering av teorin om emotionella koder, som inte specificerar huruvida konstruktionen av hjälten endast kan tillskrivas ett subjekt eller om fler kan få den rollen.

Det bör också belysas att denna hjälteroll kan sägas ifrågasättas i boken när Melinda resonerar kring vad som kan ha gjort att de biologiska föräldrarna agerade som de gjorde:

“Jag funderar på om de kan ha varit arga på henne. Om hon kan ha pratat om mig, och om det var det som triggade igång dem” (Jacobs & Tunberger, 2021, s. 118).

I citatet resonerar Melinda kring om orsaken till föräldrarnas beteende kan ha legat hos henne. Att hennes relation till Esmeralda kan ha haft en roll i det som skedde. Detta motsäger den hjälteroll som hon i resterande citat visats tillskrivits och innebär att denna alltså inte är helt tydlig i alla delar av empirin. Ifrågasättandet av rollen visas dock väldigt sällan och därmed kan sägas att Melinda till största del beskrivs som en hjälte och tilldelas denna roll.

6. Slutsatser och reflektioner

Denna undersökning har belyst hur offer, ansvar och hjälterollen konstrueras i medier och domar genom en undersökning av vad som i medier benämns 'Fallet lilla hjärtat'. Detta för att få en bild av vilka konstruktioner som är gällande kring dessa i vårt samhälle och förhoppningsvis skapa en mer kritisk förhållning till beskrivningarna som används för offer, ansvar och hjälterollen. Det kritiska förhållningssättet kan då låta fler historier, som inte passar in i dagens konstruktioner, få plats och synlighet. Jag vill dock poängtera att denna studie inte har som syfte att ifrågasätta hur offer, ansvar eller hjälterollen har beskrivits utan endast belyst de konstruktioner som är gällande. Huruvida dessa är rätt eller fel är upp till läsaren att avgöra.

I analysen framgår att de beskrivningar som gjorts av offret varit individualiserade och i hög grad överensstämt med Christies (1986) teori om det ideala offret. Dessutom har beskrivningarna kunnat härledas till Losekes (2009) teorin om emotionella koder där sympati för offret har väckts. Vad gäller ansvar har pappan tillskrivits egenskaper som stämmer överens med Christies (1986) beskrivning av den ideala förövaren och beskrivningar av hans psykiska hälsa samt missbruk har gjorts. Mammans ansvar har skildrats mer komplext. Hon har beskrivits som psykiskt sjuk och resonemang kring hennes föräldraroll har förts, detta i enlighet med vad Davies (2011) och Easteal et al. (2015) skriver om hur mammor som begår brott mot sina barn porträtteras. Även beskrivningarna av föräldrarna kan förstås i ljuset av Losekes (2009) teori om emotionella koder då en del av beskrivningarna kan väcka känslor av rädsla och hot. Föräldrarna har i sin tur både gett och givits olika *accounts* (Scott & Lyman, 1968) för sitt beteende.

Vidare har även samhället och rättssystemet ansetts ansvariga för det inträffade. Detta ansvar har lett till önskemål om en ny lag och ett lagförslag har därefter formulerats. Med detta i åtanke kan sägas att resonemanget kring att mediers beskrivning av ansvar kan leda till förändring (Davies, 2011) också ses i detta fall.

Denna förändring har till stor del tillskrivits den hjälte som beskrivits i medier, Esmeraldas fostermamma. Hon har på grund av sitt engagemang i lagförslaget och porträtteringen av henne som en god föräldrar målats upp som vad Loseke (2009) kallar för 'hjälte' i fallet. Hjälterollen är dock inte helt igenom tydlig i alla medier utan kan sägas ifrågasättas vid ett tillfälle. Vidare har förts ett resonemang kring teorin om hjälten som föreslog potentiell vidareutveckling av teorin. Detta med bakgrund i att teorin inte preciserar huruvida hjälterollen kan ges till flera eller enbart ett subjekt.

Mot bakgrund av att denna undersökning endast belyst ett fall bör nämnas att generaliserbarheten är begränsad. För att öka denna krävs en mer omfattande studie av mediers och domars konstruktion av offer, ansvar och hjälterollen i liknande fall. På grund av tidsomfattningen var detta inte möjligt att genomföra men uppsatsen kan tänkas bidra till en mer omfattande studie.

Utöver en mer omfattande studie inom samma område kan även tänkas att en studie kring att ansvaret läggs på 'samhället' eller olika myndigheter bör göras. Detta narrativ är delvis framträdande i den empiri som analyserats i undersökningen, men de teorier och den tidigare forskningen som gjorts om ansvarsfrågan brister här då dessa främst fokuserar på förövare som individer. Forskning som undersöker ansvarstillskrivningar gentemot institutioner kan därmed behöva utvecklas.

7. Referenslista

7.1 Källor

Baranauskas, A. J., & Drakulich, K. M. (2018). Media Construction of Crime Revisited: Media Types, Consumer Contexts, and Frames of Crime and Justice. *Criminology*, 56(4), 679–714. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1111/1745-9125.12189>

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl.). Liber

Christie, N. (1986). The Ideal Victim. I E.A. Fattah (Red.), *From crime policy to victim policy: reorienting the justice system* (s. 17-30). Basingstoke: Macmillan.

Cohen, S. (2002). *Folk devils and moral panics*. (3 uppl.). Routledge.

Davies, P. (2011). *Gender, crime and victimisation*. SAGE Publication Ltd.

<https://dx.doi.org/10.4135/9781446251294>

Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (4 uppl.). Studentlitteratur.

Easteal, P., Bartels, L., Nelson, N., & Holland, K. (2015). How are women who kill portrayed in newspaper media? Connections with social values and the legal system. *Women's Studies International Forum*, 51, 32-41. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2015.04.003>

Eldén, S. (2020). *Forskningsetik: vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Studentlitteratur.

Eriksson, L.T. & Wiedersheim-Paul, F. (2014). *Att utreda, forska och rapportera*. (10. uppl.) Liber.

Jewkes, Y., Rinella, C. & Ugelvik, T. (2014). Media and Crime: A Comparative Analysis of Crime News in the UK, Norway and Italy. I Body-Gendrot, S., Hough, M., Kereszi, K., Levy, R. & Snacken, S. (red). *The Routledge Handbook of European Criminology*. [Elektronisk

resurs]. London & New York: Routledge.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2557488

Johansson, A. (2005). *Narrativ teori och metod: med livsberättelsen i fokus*. Studentlitteratur.

Johnson, M.I. (2007). The horrors of child abuse. I Silver, I (red.). *Social problems: readings*. (s. 107-120). W. W. Norton & Company

Loseke, D.R. Examining Emotion as Discourse: Emotion Codes and Presidential Speeches Justifying War. *The Sociological Quarterly* 50(3), 497-524.

<https://www.jstor.org/stable/40220142>

Nafstad, I. (2019). The ideal minority victim - Roma in Swedish criminal courts.

International Journal of Law, Crime and Justice, 58, 3-11.

<https://doi.org/10.1016/j.ijlcj.2019.07.004>

Reiner, R. (2007). Media made criminality: the representation of crime in the mass media. I Maguire, M., Morgan, R. & Reiner, R. (Red.), *The Oxford handbook of criminology*. (4. uppl.). Oxford: Oxford University Press Inc.

Sacco, S.F.. (1995). Media constructions of crime. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 539, 141-154. <https://www.jstor.org/stable/1048402>

Scott, M. B., & Lyman, S. M. (1968). Accounts. *American Sociological Review*, 33(1), 46–62

Wilczynski, A., & Sinclair, K. (1999). Moral Tales: Representations of Child Abuse in the Quality and Tabloid Media. *Australian and New Zealand Journal of Criminology*, 32(3), 262–283.

7.2 Juridiskt material

Göta hovrätt dom 2021-06-21 i mål nr. B 2705-20

Norrköpings tingsrätt dom 2020-08-06 i mål nr. B 353-20

7.3 Medier

Berg, R. (10 augusti 2020). "Lilla hjärtats" familjehemsmamma: vill hjälpa fler. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/a/opj2Rj/lilla-hjartats-familjehemsmamma-vill-hjalpa-fler> (Hämtad 2022-03-15)

Börjesson, R. (8 mars 2021). Melinda har använt ilskan efter "Lilla hjärtats" död. *Expressen*.
(Hämtad 2022-03-15)

Canoilas, V. (14 mars 2020). Biologiska mamman till avlidna flickan frisläppt. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Granlund, J. (10 mars 2020). Esmeralda blev bara 3: "Visste inget annat än att vi är hennes familj". *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/504j4m/esmeralda-blev-bara-3-visste-ingenet-annat-an-att-vi-ar-hennes-familj> (Hämtad 2022-03-15)

Granlund, J. (10 mars 2020). Esmeralda blev bara 3 - dog när biologiska föräldrarna fick tillbaka henne. *Aftonbladet*. (Hämtad 2022-03-15)

Gustafsson, I. (13 oktober 2021). Melinda Jacobs: Jag har varit Esmeraldas röst. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/family/a/oW7bog/melinda-jacobs-jag-har-varit-esmeraldas-rost>
(Hämtad 2022-03-15)

Hangasmaa, K. (4 juli 2020). Lilla hjärtats mamma kan få fängelse. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Jacobs, M. & Tunberger, M. (2021). *Hon hette Esmeralda: berättelsen om Lilla hjärtat*.

MTM

Jamshidi, J. (6 augusti 2020). Domen är ett svek mot Esmeralda. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/EW3rAo/domen-ar-ett-svek-mot-esmeralda> (Hämtad 2022-03-15)

Jamshidi, J. (6 augusti 2020). Esmeralda, 3, dog - mamman döms till fängelse. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/na3xno/esmeralda-3-dog--mamman-doms-till-fangelse> (Hämtad 2022-03-15)

Jamshidi, J. (7 augusti 2020). Mamman döms till fängelse. *Aftonbladet*. (Hämtad 2022-03-15)

Jerneck, L. (31 mars 2020). Så kunde Lilla hjärtat räddats. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Jerneck, L., & Marteus, A. (9 mars 2020). Rättvisa för lilla hjärtat. *Expressen*. (Hämtas 2022-03-15)

Magnusson, L. (10 mars 2020). Den treåriga flickan hade inte behövt dö – nu behövs en lex Lilla hjärtat. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Malmgren, K. (19 maj 2020). Mamman om "Lilla hjärtats" död: "Jag gick in i en dimma".
Expressen. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (11 mars 2020). "Lilla hjärtat" låg död i hemmet i flera dagar. *Expressen*.
<https://www.expressen.se/kronikorer/fredrik-sjoshult/lilla-hjartat-lag-dod-i-hemmet-i-flera-dagar/> (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (13 mars 2020). "Lilla hjärtat" låg död hemma i flera dagar. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (17 mars 2020). Lilla hjärtats mor greps igen - tingsrätten gjorde fel. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (22 maj 2020). Mamman var på knarkjakt innan "lilla hjärtat" hittades död. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (6 juni 2020). Mamman skyldig till "Lilla Hjärtats" död. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (9 juni 2020). Samtalet kunde ha räddat livet på "lilla hjärtat". *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (9 juli 2020). Förklaringen bakom "Lilla hjärtats" grymma öde. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sjöshult, F. (22 juni 2021). Därför döms "Lilla hjärtats" mamma för dråpet. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J., & Canoilas, V. (19 maj 2020). Lilla hjärtat var undernörd och tunnhårig när hon dog. *Dagens Nyheter*. (2022-03-15)

Sköld, J. (8 mars 2020). Så svek samhället flickan som kallades lilla hjärtat. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J. (9 mars 2020). Politikerna vill ändra lagen efter fallet med lilla hjärtat. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J. (30 mars 2020). Lilla hjärtats socialsekreterare: De här förändringarna krävs för skydda barnen. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J. (16 maj, 2020). Lilla hjärtats mamma åtalas för mord. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J. (21 maj 2020). Mammans missbruk pågick innan flickan flyttade hem. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J. (11 december 2020). Efter Lilla hjärtats död - första lagarna har röstats igenom. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Sköld, J. (3 februari 2022). Lex Lilla hjärtat tas upp i riksdagen inom kort. *Dagens Nyheter*. (Hämtad 2022-03-15)

Stigfur, S., & Westin, A. (16 maj 2020). Mamman åtalas för mord på Esmeralda. *Aftonbladet*. (Hämtad 2022-03-15)

Stigfur, S. (16 maj 2020). Hot bakom mördade 3-åringens omplacering. *Aftonbladet*.
<https://live.aftonbladet.se/supernytt/news/hot-bakom-moerdade-3-aaringens-omplacering.6ZoZrb5hS> (Hämtad 2022-03-15)

Stigfur, S. (20 maj 2020). Esmeralda hade kunnat överleva. *Aftonbladet*. (Hämtad 2022-03-15)

Stigfur, S. (13 oktober 2020). Kommunen får skarp kritik efter 3-åriga Esmeraldas död. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/7K04Kv/kommunen-far-skarp-kritik-efter-3-ariga-esmeraldas-dod> (Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (9 april 2020). Riksdagsmajoritet för en lex Lilla hjärtat. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/opbl7g/riksdagsmajoritet-for-en-lex-lilla-hjartat> (Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (20 april 2020). Internutredning om "Lilla hjärtats" död klar. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/2Gxa0G/internutredning-om-lilla-hjartats-dod-klar> (Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (19 maj 2020). Vågade inte vittna - det kan ha lett till treåriga Esmeraldas död. *Aftonbladet*. (Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (25 maj 2020). "Lilla hjärtats" mamma åtalas för mord. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/K3V4wo/lilla-hjartats-mamma-atalas-for-mord> (Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (5 juni 2020). Mamma till "Lilla hjärtat" inte psykiskt sjuk. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/70bMW8/mamma-till-lilla-hjartat-inte-psykiskt-sjuk>
(Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (25 maj 2021). "Lilla hjärtats" fostermamma: Tar aldrig slut. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/2dQjpl/lilla-hjartats-fostermamma-tar-aldrig-slut>
(Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (5 juni 2021). Ivo om Lilla hjärtat: Får aldrig ske igen. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/41qVeG/ivo-om-lilla-hjartat-far-aldrig-ske-igen>
(Hämtad 2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (21 juni 2021). "Lilla hjärtats" mamma fälls för dråp. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/dl6Vlj/lilla-hjartats-mamma-falls-for-drap> (Hämtad
2022-03-15)

TT Nyhetsbyrå. (2 februari 2022). Lagen skärps efter "Lilla hjärtats" död. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/nWlnOn/regeringen-gar-vidare-med-lex-lilla-hjartat>
(Hämtad 2022-02-15)

Wikström, M., & Malmgren, K. (16 maj 2020). Polisen: "lilla hjärtat" blev drogad och slagen till döds. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

Wikström, M. (28 augusti 2020). Åklagaren överklagar domen mot "Lilla hjärtats" mamma. *Expressen*. (Hämtad 2022-03-15)

